

КОНФЕРЕНЦІЯ «ЛЕСЯ УКРАЇНКА НА ПЕРЕХРЕСТІ КУЛЬТУР І ЧАСІВ»

Помітною культурною подією стала проведена в Харкові в березні цього року всеукраїнська науково-практична онлайн конференція «Леся Українка на перехресті культур і часів», присвячена 150-річчю від дня народження видатної мисткині. Організатори масштабного заходу — Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, Музей книги й друкарства України (Київ) — залучили до участі в ньому провідних науковців, творчу інтелігенцію, аспірантів, студентів, які репрезентували вітчизняні й закордонні академічні інститути, заклади вищої освіти, театри Дніпра, Івано-Франківська, Києва, Луганська, Луцька, Львова, Познані (Польща), Рівного, Тернополя, Ужгорода.

У доповідях і театралізованих виступах Леся Українка постає як у всій багатогранності свого мистецького обдарування, так і в інших сферах діяльності: як історик, теоретик літератури, театрознавець, музикознавець, фольклористка, етнограф. Окремий аспект наукових зацікавлень — родина Косачів-Драгоманових та її доля. Зокрема, на пленарному засіданні йшлося про родинний епістолярій (*С. Богдан*), егоцентризм запозичень у ньому (*Т. Космеда*), особливості національної ідентифікації персонажів (*Л. Мороз*), містерію «блакитної троянди» в інтимній ліриці поетеси (*О. Борзенко*), специфіку сценічного втілення творів Лесі Українки в перші пореволюційні роки (*Т. Ботунова*); прозвучав уривок із моновистави «Леся Українка “Струни серця”» за мотивами п'єси Ю. Щербака «Сподіватись» (*Л. Важньова*).

Насиченою була й робота в п'яти секціях конференції. Зокрема, учасники секції «Леся Українка: життя, тексти й контексти в сучасному науковому дискурсі» обговорювали такі проблеми: Харків у біографічному дискурсі Лесі Українки (*І. Фесенко*), творчість як текстовий діалог (*О. Матушек*), твір / текст: антиномія чи дихотомія (*Т. Матвєєва*), інтермедіальність (*О. Каленіченко, А. Трубнікова*), фольклоризм і літературність (*В. Кизилова*), драматизм (*Р. Жаркова*), поетика загадки у творах Лесі Українки (*А. Тимченко*); знайомилися з маловідомими документами про письменницю, які зберігаються у фондах ЦДАМЛМ України (*І. Резнік*).

Доповіді учасників секції «Сценічні інтерпретації творів Лесі Українки» були пов'язані з проблемою інсценування драм — з орієнтацією як на класичні канони театрального мистецтва, так і на сучасне прочитання п'єс (О. Бублик, О. Дорофєєва, І. Кобзар, Н. Малишка, Н. Орешнікова, Я. Партола, Ю. Полякова, В. Чечик, Ю. Щукіна). Доповідачі секції «Лєся Українка в еґо-текстах» запропонували багато в чому нові, ориґинальні способи вивчення епістолярію письменниці: психоконцептуальний підхід (В. Папіш, Н. Піддубна), виокремлення мовних фігур як смислових маркерів листів (К. Коротич), дослідження пунктуаційного малюнку (Н. Приходько), топонімікону (Р. Шумський), лексико-семантичних концептів (Д. Марчук).

Рецептивну специфіку класичного доробку розглядали науковці, педагоги, методисти на засіданні секції «Рецепція творчості Лєся Українки (історія літератури, методика, літературна критика, тексти)». Ішлося про літературно-критичний дискурс 1920—1930-х років (М. Сподарець), методик вивчення художньої спадщини Лєся Українки в загальноосвітній школі (О. Телехова, О. Тесленко), проєкцію літератури початку ХХ ст. на сучасну українську літературу (А. Борзенкова, І. Крємінська, Т. Трофименко).

Широким тематичним діапазоном вирізнялися доповіді, заслухані на секції «Поетична мова Лєся Українки в категорійно-семантичному вияві: образи, символи, метафори» — від культурологічних і філософських аспектів в аналізі мистецького світобачення крізь призму античної культури (І. Вакулик), провіденційного дискурсу (О. Бондар), символіки (І. Крємінська), семантичного простору заголовків (В. Кисіль) до метафорики квітів у житті й творчості Лєся Українки (Я. Пузиренко). Мовознавчі виступи були пов'язані з вивченням концептосфери художніх творів письменниці (М. Назарук, Я. Скидан), лінгвістичними механізмами втілення часопростору (М. Скидан), свфемістичними назвами (О. Хомік).

Органічним складником конференції стала секція «Музичний вимір літературного надбання Лєся Українки», учасники якої обговорювали проблеми композиторської режисури (В. Водяна, І. Драч, М. Євґєнєва, Т. Прокопович), виконавського коментаря (Ю. Радкевич), взаємовпливу світової, національної культури і творчої особистості (В. Дутчак, Д. Купіна, А. Мамона, Л. Мандзюк) у діахронічному та синхронічному вимірах.

Знаковими стали онлайн зустрічі з режисерами, письменниками, перекладачами, яких надихав мистецький геній Лєся Українки, — Вірляною Ткач (США), Юлітою Ран (Україна). Вони продемонстрували свої творчі здобутки, розкрили особливості власної інтерпретації драми-феєрії «Лісова пісня». Ішлося про вистави Yara Arts Group «Лісова пісня Яри» (1994) та «Вогонь. Вода. Ніч» (2013), які зрежисувала Вірляна Ткач, «Лісову пісню» Лєся Українки як інспірацію для драматургії («Neverending forest songs в просторі та часі», 2016), оперну фольк-містерію «Зелене коло» (2020) Юліти Ран.

Отже, конференція засвідчила, що інтерес до культурно-мистецьких надбань минулого залишається стійким, а співпраця наукових інституцій — перспективною для подальших досліджень у гуманітарній царині.

Тетяна МАТВЄЄВА

Отримано 3 квітня 2021 р.

м. Харків